

SARMACKIE
THEATRVM
VII

W kręgu rodziny i prywatności

NR 3233

SARMACKIE THEATRVM

VII

W kręgu rodziny i prywatności

pod redakcją
Marioli Jarczykowej
i **Renaty Ryby**

Redaktor serii: Historia Literatury Polskiej
Marek Piechota

Recenzent
Dariusz Chemperek

Spis treści

Magdalena Ujma	
Oficjalność prywatności rodziny możnowładczej w Rzeczypospolitej XVI wieku	7
Anna Sitkowa	
O literackich wizerunkach ojców renesansowych pisarzy	19
Małgorzata Piecuch	
Piotr Skarga o więzach rodzinnych w kazaniach na pogrzebach polskich królowych	35
Beata Gaj	
<i>Publica et privata</i> . Śląska rodzina mieszczańska w XVI i XVII wieku	50
Maria Barłowska	
Mieszczańskie mowy weselne ze Lwowa	62
Janusz Ziemiński	
Gody podsluchane. O <i>Weselu towarzyskim</i> Olbrychta Karmanowskiego	80
Radosław Grześkowiak	
Przysłowia „są jakoby szpikiem niejakiem bystrego rozumu i głębokiego dowcipu ludzkiego”. Nieznane wydanie <i>Przypowieści polskich, od Solomona Rysińskiego zebranych, dwa tysiąca i dwieście</i> z roku 1621	100
Mariola Jarczykowa	
„Domowy nieprzyjaciół” — Radziwiłłowie i Sapiehowie w świetle utworów okolicznościowych z XVII wieku	131
Dominika Fesser	
Rywalizacja Radziwiłłów o rękę Katarzyny Potockiej w piśmiennictwie z XVII i XIX wieku	145

Marzena Walińska	
Zelotypia jako grzech śmiertelny: Antoniego Węgrzynowicza kazanie o nieuzasadnionej zazdrości w małżeństwie	160
Jolanta Gwioździk	
Wizerunek rodziny katolickiej w świetle <i>Nauki o spowiedzi</i> . Zarys problematyki	174
Anna Nowicka-Struska	
Dom i świat. Prywatność domu klasztorowego w świetle kroniki karmelitanek bosych klasztoru św. Józefa w Lublinie i tekstów regulujących ich życie w Karmelu	187
Małgorzata Trębska	
O syna „postanowieniu” i postanowieniach. Modelowe relacje rodzinne w świetle wzorów epistolograficznych w XVII i XVIII wieku	209
Rafał Pawłowski	
Jan Sobieski jako ojciec w świetle <i>Listów do Marysieńki</i>	224
Szymon Piotr Dąbrowski	
Rodzinne i środowiskowe uwarunkowania natury oraz losów Alberta Potockiego w świetle przekazów pamiątkarskich	238
Małgorzata Marcinkowska	
Osiemnastowieczne modlitwy panien i niewiast różnego stanu w intencji męża	253
Bożena Mazurkowa	
Oświeceniowa muza w darze dzieciom i młodym solenizantom	263
Marceli Olma	
Obyczaje w życiu familijnym polskich elit schyłku XIX stulecia (w świetle rodzinnej korespondencji Pawlikowskich)	295
Indeks osobowy (opracowała <i>Dominika Fesser</i>)	313

Indeks osobowy

- Abraham Władysław 108
Abschatzius Hans Aßmann Freiherr (von Abschatz) 55
Adalberg Samuel 123
Adam, bibl. 256, 259, 289
Adamiak Elżbieta 183
Adamowski Jan 254
Adelajda Sobieska, królowa polska 225, 231
Adrianowicz Walerian 177
Agnieszka od Najświętszego Sakramentu 204
Agricola Johannes 110
Albert od św. Marii Magdaleny 196
Alciatus Andreas 68
Aleksander VI, papież (właśc. Rodrigo Borgia) 12
Aleksander Jagiellończyk, król polski 42
Aleksander Sobieski, królewicz polski 225, 227, 231
Aleksander Wielki, król macedoński 267, 279
Aleksandrowicz Paweł 72
Aleksandrowska Elżbieta 273, 292
Alfons V Aragoński, król hiszpański 167
Ambroży z Mediolanu, św. 175
Anczewska Anna 74—76
Anczewski Marcin Nikanor 74, 76, 77
Andrysowa, mieszcza lwowska 73
Andrysowicz Łazarz 181
Anna Jagiellonka, królowa czeska i węgierska 43, 46
Anna Jagiellonka, królowa polska 12, 36, 37, 41—44, 46—49
Anna Maria Waza, królowa polska 40, 46
Anna Rakuszanka (Habsburżanka), królowa polska i szwedzka 36, 39—41, 43—49
Anonim-Protestant 82
Anusiewicz Janusz 296
Appel Włodzimierz 135
Apuleius Lucius 113
Arciszewski Samuel 264
Arriès Philippe 7, 17, 51, 190, 233
Arystoteles 125
Aslanowiczowa 302
Asnyk Adam 306
Atanazy Wielki, św. 175
August II Mocny, król polski 180
August III Sas, król polski, elektor saski 89
Augustyniak Urszula 89, 107, 139, 142, 209
Axer Jerzy 51
Baczewski Sławomir 24, 37, 38, 224
Badecki Karol 257, 258
Badya Piotr 178
Bahlcke Joachim 50
Baldhovenia (von Baldhoven) Margareta 56, 57
Baliński Hieronim 180, 210
Banasiak Bogdan 251
Baran Zbigniew 161
Baranowski Bohdan 248
Baranowski Krzysztof 248
Barbara Radziwiłłówna, królowa polska 44
Barbara Zápolya, królowa polska 43
Barłowska Maria 63, 64, 67, 73
Baron Arkadiusz 177
Barradius Sebastian (Sebastião Barradas) 166

- Barycz Henryk 8, 50, 234
Batorówna Gryzelda 14
Bauer, generał carski 247
Bazyli Lupu, gospodar Mołdawii 150
Bazyli Wielki, św. 175
Bazylik Cyprian 38
Bąkowska Eligia 17
Bebel Heinrich 121, 122
Bednarz Mieczysław 177
Bellonci Maria 12
Bełcikowski Adam 145, 150—154, 158, 159
Benda Feliks 151
Berger-Mayerowa Janina 289
Bevilacqua Luigi 12
Beyerlinck Wawrzyniec (Lorenz, Laurentius) 171
Białkowski Leon 244
Biedrzycka Agnieszka 21
Biegeleisen Henryk 93, 95, 96
Bielski Joachim 22
Bielski (wcześniejsze nazw. Wolski) Marcin 22, 23, 25
Bieńkowski Ludomir 26
Bieńkowski Tadeusz 19
Biernacka Maria 301
Biernat z Lublina 38
Bilewicz Aleksandra 180
Bilitzer Matthias 58, 59
Birkowski Fabian 35
Blanco Arturo 175, 176
Błachut Adam Jan 160
Błażewski Marcin 121, 122
Błażkiewicz Henryk 160, 161
Bobowski Kazimierz 227
Bobrowicz Jan Nepomucen 25, 26
Bocheński Mieczysław 301
Bochnakowa Anna 102
Bogucka Maria 11, 43, 44, 47, 179, 183, 185, 225, 228, 253, 301
Bogumił Izabella 55
Bokszczanin Maria 122
Bolívar Simón (właśc. Simón José Antonio de la Santísima Trinidad Bolívar y Palacios) 241, 242
Bołdyrew Aneta 302, 304, 305
Bona Sforza d'Aragona, królowa polska 41—44, 47, 116
Bonierowie 10
Borejszo Maria 310
Borek Piotr 24
Borgia Lukrecja 12
Borkowska Małgorzata 178, 188—190, 193, 201, 218
Boromeusz Karol (właśc. Carlo Borromeo) 175
Borowski Andrzej 19
Borysowska Agnieszka 134
Branicki Sebastian 28
Bratkowski Stefan 44
Brożek Jan 21
Brückner Aleksander 32, 80, 84, 88, 122, 261, 264
Brzostowski Paweł Ksawery 175
Brzozowski Mieczysław 166, 169
Bubak Józef 82
Buchler Jan 110
Buchwald-Pelcowa Paulina 21, 23
Bucreadowie 55
Bucretia Ursula 55
Bucretia Ursula (ur. 1605) 55
Bucretius Daniel 55
Buczacka Katarzyna 70
Buczacki Jakub 26
Budny Bieniasz 107
Budziński Stanisław 39
Budzyński Józef 51
Burbonowie, dynastia 226
Burnett Jakub 65, 66, 69
Bużeńska Konstancja z Myszkowskich 187
Byliński Janusz 13, 16
Bystroń Jan Stanisław 11, 19, 210, 211, 301, 303
Caimi Bartolomeo 176
Calcagnini Celio 112
Cancik Hubert 55
Cassiani Andrea 176
Castelli Jan 74
Catullus Gaius Valerius 112
Cebo-Foniok Małgorzata 179
Cecylia Renata Habsburżanka, królowa polska 148, 153, 155—157
Celichowski Zygmunt 259
Cezary Franciszek 25, 174
Chachaj Marian 15, 17, 18
Chachulski Tomasz 263, 264, 275, 284
Charewiczowa Łucja 74, 77
Chartier Roger 179, 190
Chelchowski Henryk 83
Chemperek Dariusz 24, 63, 133, 277
Chevalier 233
Chlebowski Bronisław 25, 28

- Chłędowski Kazimierz 44
Chmielowski Benedykt 116
Chodkiewicz Jan Karol 140
Chodkiewiczowa Krystyna 13
Chodkiewiczowie 13, 134, 243, 244
Choisnin Jean 15
Choptiany Michał 115
Chreptowicz Adam 289
Chreptowicz Joachim 289
Chreptowiczowa Joanna z Przędzieckich 289
Chreptowiczówna Ewa 289
Chrostowski Waldemar 172
Chrzanowski Ignacy 23, 80, 120
Chwalba Andrzej 183
Ciccarini Marina 122
Cieszkowski August 242
Claus Joseph Ignatius (Ignatz) 167
Clavasio de Angelo 176
Cochlaeus Johannes 60
Commendoni Jan Franciszek 23
Cornelius à Lapide (Cornelis Cornelissen van den Steen) 165
Corvina Anna 52, 53
Corvinus Laurentius (Korwin Wawrzyniec) 52, 53
Cunradus Caspar 53, 55
Cureus Joachim 53
Cyceron (Marcus Tullius Cicero) 20, 105, 115, 162, 163
Cyprian, św. 175
Cyrus Andrzej (Hieronim od św. Jacka) 205
Cytowska Maria 21, 104, 112
Czapliński Władysław 10, 17, 18, 228
Czarniecka Anna 7
Czartoryscy 272, 279, 283, 286—288
Czartoryska Izabela z Flemmingów 278, 286—289
Czartoryska Marianna zob. Wirtemberska Maria z Czartoryskich
Czartoryska Teresa Anna 272, 286—288
Czartoryski Adam Jerzy 242, 283, 284
Czartoryski Adam Kazimierz 278—280, 283, 284, 286, 289
Czartoryski Konstanty Adam 278—283
Czechow Antoni 296
Czechowicz Agnieszka 30, 63, 177
Czołowski Aleksander 29
Czubek Jan 120
Czupa Aneta 50
Czwołek Arkadiusz 131, 137—139
- Dacka-Górzyńska Iwona M. 169
Dadiani, dynastia 248
Dadiani Lewan 248
Dadiani Platon 248, 250, 151
Dadiani Tariel 248
Damiani Piotr 249
Daniłowicz Jan Mikołaj 195
Daniłowiczowa Zofia z Tęczyńskich 198, 199, 203
Daniłowiczówna Dorota 235
Dantyszek Jan (Ioannes Dantiscus de Curiis, właśc. Jan von Höfen, przyd. Flachsbindler) 22
Dawid, bibl. 75, 103
Dawidziuk Anna 68
Dąbrowska Maria 209, 226
Dąbrowski Szymon Piotr 272
De Baeça Diego (Baeza Didacus de) 164
Decjusze (Decii) 132
Delumeau Jean 7, 19, 175, 177
Derdziuk Andrzej 175, 250
Deriakowicz Jakub 63
Dernałowicz Maria 89
Diakon Paweł (Paulus Diaconus) 168
Dihm Jan 249
Długosz Jan 28
Długosz Józef 10, 17, 18, 228, 234
Dobszewicz Tomasz 25
Doktor, ksiądz zob. Krośniewicz Baltazar
Dolet Étienne 104, 105
Dołota Mikołaj 26
Dorohostajska Zofia 12
Dorohostajski Krzysztof Mikołaj 12
Doroszewski Witold 296
Drabina Jan 52
Drucka Horska Anna 177
Družbacka Elżbieta 103
Drzewicka Agnieszka (Beata Kolumba od Dzieciątka Jezus) 201
Duby Georges 7, 51
Dudycz Andrzej 14
Durini Angelo Maria 280
Dürr-Durski Jan 97, 104
Dyaszewski Józef Antoni 176
Dziadkiewicz Bianka 68
Dziechcińska Hanna 19, 21, 180
Dzieduszycka Rozalia 67, 70
Dzięgielewski Jan 227
- Ebers, doktor 302
Egrana Ursula 58

- Egranus Joannes 58
 Eliaz, bibl. 256
 Elżbieta I Tudor, królowa angielska i irlandzka 12
 Elżbieta Jagiellonka, królowa polska 52
 Elżbieta Rakuszanka (Habsburżanka), królowa polska 42, 43, 46
 Erazm z Rotterdamu 104, 105, 112, 114, 116, 117, 127, 129
 Estienne Robert 162
 Estreicher Karol 32, 63, 161, 162, 254
 Estreicherówna Maria 299
 Eurypides 37, 38, 172
 Eustachiewicz Lesław 121
 Ewa, bibl. 40, 256, 289
- Fabiusz (Fabius Maximus Verrucosus Cunctator) 132
 Favorinus z Arelate 112
 Felicjan od Wszystkich Świętych 205
 Felińska Ewa z Wendorffów 239, 242, 243, 245, 251, 252
 Feliński Alojzy 246
 Ferdynand I Habsburg, król czeski i węgierski, cesarz rzymski 43, 46
 Ferdynand II Habsburg, król czeski i węgierski, cesarz rzymski 45, 46
 Filip od Świętej Trójcy 190
 Filipek Włodzimierz 51
 Filipowski Marcin 63
 Firlejowa Maria 147—149, 151—154, 156, 157
 Firlejowie 10, 16
 Flaga Jerzy 177
 Flandrin Jean-Louis 226
 Follprecht Kamila 141
 Fossier Robert 50
 Foucault Michel 251
 Fouilloux Danielle 172
 Franciszek, św. 162
 Franck Sebastian 110
 Frankowska Maria 301
 Freylichówna Judyta 14, 15
 Frezer Andrzej (Bonawentura od św. Stanisława) 205
 Froch Władysław 78
 Frycz Modrzewski Andrzej 38, 180
 Fryderyk II, książę legnicki 52
 Fryderyk Jagiellończyk, książę polski i litewski, arcybiskup gnieźnieński 42
- Gacki Józef 25, 29
 Gaj Beata 55, 56, 60, 61
 Gajdka Krzysztof 141
 Galileusz (Galileo Galilei) 75
 Gallisard Pierre 112
 Galster Bohdan 238
 Gałęcki Franciszek 67
 Gancewski Jan 188
 Gapski Henryk 177
 Garbaczowa Maria 28
 Gąsiorowski Antoni 21, 29
 Gąska Stanisław zob. Stańczyk
 Gebethner Gustaw Adolf 309
 Gebhard Caspar 58
 Gesner Johann Matthias 162
 Gian Galeazzo Sforza, książę mediolański 43
 Giedroń Melchior 22
 Gierczyński Zbigniew 167
 Giermański Stanisław 108
 Gil Czesław Honorat 187—189, 191, 193, 196, 205, 206
 Gliszczyński Michał 14
 Gloger Zygmunt 296, 300
 Głazewski Jacek 122
 Głębicka Ewa Jolanta 62, 278, 280
 Głombiowska Zofia 55
 Główka Dariusz 209, 226
 Gmiterek Henryk 29
 Gnaeus Pompeius Magnus 132
 Gniewosz Andrzej 29
 Gniewosz Mikołaj Wojciech 147, 151—154
 Gniewoszowie 26, 29
 Godziątkowski Hieronim 112, 113, 128
 Gogoła Jerzy Wiesław 190
 Goliński Janusz 168, 173, 175
 Goliński Zbigniew 246, 287, 291, 292
 Gołębiowski Stefan 266
 Gomulicki Juliusz Wiktor 238, 239, 242, 249, 269
 Gontaut Armand Louis de (diuk de Lauzun) 278
 Gorzkowski Piotr 24, 29
 Górnicki Jan 22
 Górnicki Łukasz 8, 16, 22
 Górnicki Łukasz, syn Łukasza 22
 Górska Halina 241
 Górski Karol 188—190, 193, 201
 Górski Stanisław 22
 Grabowski Tadeusz 120
 Grekówna Jadwiga (Kuroszowa) 90

- Groicki Bartłomiej 22
Groicki Gabriel 22
Groicki Jan 22
Grottger Artur 308
Grozwajer Marcin 65, 71
Gruchała Janusz 81, 259
Grudziński Krzysztof 147
Gruter Jan 110, 116
Grychowski August 25
Gryglewicz Feliks 26, 28
Gryson Roger 164
Grzegorz Wielki, św. 175
Grzegorz z Sanoka 20
Grzeszczuk Stanisław 81, 259, 261, 287
Grześkowiak Jerzy 177
Grześkowiak Radosław 67, 84, 92—95, 112, 116, 122
Grzybowski Stanisław 12
Gwioździk Jolanta 188
- Habsburgowie, dynastia 43, 45
Hahn Johann Gottfried de 59
Handke Kwiryna 295
Hanusiewicz Mirosława 190
Hański Andrzej 24
Haraburda Jan 289, 290
Heidenstein Jan Reinhold 22
Heidenstein Reinhold 14, 22
Heinsius Daniel 113
Henelius Nicolaus 58, 59
Henryk II, książę Brabancji 171
Henryk II, św., cesarz niemiecki 168
Henryk Walezy (Valois), król polski, późn. król francuski (jako Henryk III) 11, 15, 16, 39, 47
Herman Stefan 33
Hernas Czesław 161
Hertz Paweł 168
Herzig Arno 50
Heska-Kwaśniewicz Krystyna 51, 100
Hieronim od św. Jacka 205
Hieronim, św. 163, 164, 170
Hinz Henryk 250
Hołowiński Ignacy 25
Hombek Danuta 287
Homer 112, 113
Horacy (Quintus Horacius Flaccus) 38, 53, 82, 121, 266
Horska Anna 177
Hozjusz Stanisław 20, 175
Hozjusz Ulryk 20
- Hucbald z Saint-Amand 113
Husarska Krystyna 51
Hussowski Mikołaj 23
- Ibsen Henryk 296
Ihnatowicz Ewa 150
Ihnatowicz Ireneusz 11
Ingłot Mieczysław 238
Izabela Jagiellonka, księżniczka polska, królowa węgierska 43, 44
- Jabłonowscy 238, 248, 250
Jabłonowska Anna Paulina z Sapiehów 289
Jabłonowska Anna z Sanguszków-Kowelska 272
Jabłonowska Teodora z Walewskich 240, 247, 248, 250
Jabłonowski Aleksander 28
Jabłonowski Antoni Barnaba 272
Jabłonowski Jan Kajetan 289
Jabłonowski Józef 272
Jadwiga, św. (właśc. Jadwiga Andegaweńska), królowa polska 35, 43
Jadwiga Jagiellonka, księżniczka polska, elektorowa brandenburska 43, 44
Jadwiga Śląska, św. (właśc. Jadwiga z Andechs-Meran), księżna 53
Jagiellonowie, dynastia 37, 39, 41—43, 45
Jagodyński Stanisław Serafin 106—108, 116, 117, 121, 129, 130
Jakub II Stuart, król angielski 155
Jakub Ludwik Sobieski (właśc. Ludwik Henryk Jakub Sobieski), królewicz polski 225, 227—233
Jakubiak Krzysztof 210, 211
Jałmużna Tadeusz 15
Jamrozek Wiesław 180, 210
Jan I Olbracht, król polski 23, 42
Jan II Kazimierz Waza, król polski 42, 77
Jan III Sobieski, król polski 7, 77, 224—237, 299
Jan III Waza, król szwedzki 42
Jan Chryzostom, św. 164, 166, 170, 171
Jan Nepomucen, św. 167
Jan od Jezusa i Maryi (Juan de San Pedro y Ustarroz) 191
Jan z Kijan 122
Janeczek Zdzisław 146
Janicjusz Klemens 21, 22
Jankowski Augustyn 163
Januszowski Jan 21, 118

- Jarczykowa Mariola 22, 36, 66, 100, 107, 146, 147, 149, 150, 153, 177
- Jaroska Anna zob. Wereszczyńska Anna z Jaroskich
- Jaroska Anna z Koraczów 28
- Jaroski Mikołaj 28
- Jawornicki 299
- Jaworska Kazimiera 161
- Jedynak Barbara 226
- Jelicz Antonina 21
- Jemiołowski Mikołaj 227
- Jezierska Wirginia (właśc. Charlotte-Auguste-Virginie de Mory) 239, 243, 244, 251, 252
- Jezierski Stanisław Lewand 243
- Jezus Chrystus 23, 30, 43, 56, 167, 180, 183, 184, 204, 218
- Jędrkiewicz Edwin 21, 112, 127
- Jędrzejowczyk Maciej 108
- Jocz Artur 190, 191
- Jonasz, bibl. 255
- Jordan Spytek Wawrzyniec 13
- Jougan Władysław Alojzy 160, 161, 166, 170
- Juliusz III, papież (właśc. Gian Maria Ciocchi del Monte) 23
- Jurski Jan 139, 141, 142
- Kaczmarek Marian 239, 246
- Kaczorowski Włodzimierz 13, 14, 16, 45
- Kaczyński Paweł 253, 255, 257
- Kaleta Roman 291, 292
- Kalicki Bernard 145, 150, 154—159
- Kalinowska Jadwiga Ambrozja 20
- Kalinowski Rafał 188
- Kallimach Filip 20
- Kallimach z Cyreny 55, 56
- Kalwin Jan 45
- Kamionkowa Janina 238
- Kamykowski Ludwik 80
- Kania Ireneusz 68
- Karcan Jan 132
- Karłowicz Jan 299
- Karmanowski Olbrycht 80—84, 89, 92, 94, 95, 97—99
- Karol I Habsburg, biskup wrocławski, wielki mistrz zakonu krzyżackiego 45
- Karol II Habsburg, król hiszpański 225
- Karol II Styryjski, arcyksiążę austriacki 43, 44, 46, 48
- Karpiński Adam 82
- Karpiński Andrzej 180, 183, 253
- Karpiński Franciszek 272
- Kasprowicz Jan 23
- Katarzyna Jagiellonka, księżniczka polska, królowa szwedzka 42—44
- Katiliene Irena 177
- Katon (Marcus Portius Cato zw. Maior) 74
- Katullus (Caius Valerius Catullus) 172
- Kawecka-Gryczowa Alodia 122
- Kawczyńscy 101
- Kazanowski Adam 147, 151
- Kazanowski Dominik 151—153, 157
- Kazańczuk Mariusz 33
- Kazimierski Wojciech 16
- Kazimierz IV Jagiellończyk, król polski 42, 43, 235
- Kazimierz Jagiellończyk, św. 43, 235
- Kempa Tomasz 14
- Kielisiński Kajetan Wincenty 16
- Kiewnarska Jadwiga 235
- Kisielewski Jan August 296
- Kita Małgorzata 306, 307
- Kitowicz Jędrzej 89
- Kizik Edmund 122, 209
- Klementowski Marian Lech 78
- Klonder Andrzej 209, 226
- Kluczycki Franciszek Ksawery 226, 235
- Kmita Jan Achacy 112, 113
- Kmita Piotr 23
- Kmita Piotr Blastus 100, 101, 105, 107, 134, 135
- Kmitowie 10
- Knapiesz Grzegorz 100, 101, 105, 107, 111, 115—117, 129, 130
- Kniaźnin Franciszek Dionizy 263, 264, 272, 278—284, 286—288
- Kobierzycki Stanisław 13
- Koblański Józef 263, 272—277, 280, 291, 292
- Kochan Anna 20
- Kochanowscy 29
- Kochanowska Anna z Białaczowskich 28, 29
- Kochanowski Andrzej 36
- Kochanowski Jan 20, 28, 82, 83, 93, 113, 118, 119, 121, 126, 213, 233
- Kochanowski Piotr 20, 28
- Kochlewski Piotr 107
- Kohelet (Eklezjasta), bibl. 69
- Kolberg Oskar 94
- Komaszyński Michał 225, 227, 231, 236
- Komendant Tadeusz 251

- Konopczyński Władysław 21, 26, 40
Konstanty Pawłowicz Romanow (właśc. Konstantin Pawłowicz Holstein-Gottorp-Romanow), wielki książę rosyjski 240, 241
Konstanty Sobieski, królewicz polski 225, 227, 231
Kopacz Artur 239
Kopaliński Władysław 279
Kopczyński Michał 209
Kopernik Mikołaj 52, 53
Koraczowie 28
Korczyński Adam 116, 120
Kornaszewski Marek 310
Korolko Mirosław 40, 45, 119
Kostkiewiczowa Teresa 246, 250, 259, 261, 286, 292
Kościelak Sławomir 177
Kotarski Edmund 263
Kotłubaj Edward 145—147, 150, 154, 155, 158
Kowalczyk Jerzy 209
Kowalczyk Małgorzata 184
Kozmian Andrzej Edward 239—242, 245, 251, 252
Kozmian Kajetan 239—242, 244—251
Krasiński Jan Andrzej 39
Krasiński Wincenty 251
Kraszewski Józef Ignacy 242
Kretkowskie 199
Krośniewicz Baltazar 120
Krupa Aleksandra 240
Kryński Adam Antoni 299
Krzycki Andrzej 22
Krzysztof Waza, królewicz polski 40
Krzywy Roman 67, 68, 78, 94, 112
Krzyżanowski Julian 101, 103, 106, 111, 116, 122, 123, 161, 167
Kubacki Wacław 280
Kucharski Hieronim (Stefan od św. Teresy) 205
Kuchowicz Zbigniew 92, 182, 183, 225, 226, 235, 236, 301, 305
Kuczborski Walenty 175
Kukiel Marian 283
Kukulski Leszek 94, 113, 225
Kulesza-Woroniecka Iwona 7, 17, 18
Kunegunda Luksemburska, św., cesarzowa niemiecka 168—170
Kurdybacha Łukasz 37, 180, 209, 210
Kurosz Stanisław 90, 97
Kuryś Agnieszka 226
Kurz Zofia 297
Kustron-Zaniewska Ewa 68
Kuszewicz Samuel Kazimierz 72, 76, 78
Kuźmina Dariusz 175
Łamchonius Jan 28
Landfester Manfred 55
Lang (Lange) Joseph 171, 172
Lasocińska Estera 30, 177
Lea, bibl. 40
Legowicz Józef 184
Lepszy Kazimierz 20, 40, 45—47
Lewandowski Ignacy 24
Lewinówna Zofia 242
Lewocka Katarzyna z Lipińskich 242
Lichońska Irmina 20
Ligęzina Katarzyna z Kretkowskich 189
Linde Samuel Bogumił 162, 238, 239, 248, 303
Lindner Henryk 58
Litak Stanisław 28, 175, 177, 182
Loeaechius Andreas Scotus 134, 135
Lohn Władysław 164
Longobardowie, lud 168
Loredano (Loredan, Lauredanus) Leonardo 165
Lubomirska Anna Krystyna 157
Lubomirska Elżbieta zob. Potocka Elżbieta z Lubomirskich
Lubomirska Elżbieta z Czartoryskich 274, 284, 288
Lubomirski Stanisław 274, 284
Ludwik II Bawarski, książę niemiecki 168, 170—172
Ludwik XIV, król francuski 226, 227, 231
Lukan (Marcus Annaeus Lucanus) 264, 278
Lukian z Samosat 112
Lukšaitė Ingė 105, 110, 121
Luter Marcin 45
Lutyński Teodor 272
Lyszczyna Jacek 25
Łabęcki Balcer 142
Łanowski Jerzy 38
Łaski Olbracht 14
Łęczycki Mikołaj 133
Łoś Jan 120
Łoziński Władysław 8—10, 17, 18, 65, 71, 72, 74, 92
Ługowski Aleksander 210, 217
Ługowski Jan 210, 217
Łukasz, św., ewangelista 163
Łukaszewicz Józef 163

- Lukaszyk Romuald 26
- Macaulay Tomasz Babington 155
- Maciejowski Samuel, biskup krakowski, kanclerz koronny 44
- Maeterlinck Maurice 296
- Majewska-Lanchole Teresa 146
- Majoragio M. Antonius 112
- Maksymilian II Emanuel, elektor bawarski 225
- Maksymilian III Habsburg, arcyksiążę austriacki 45
- Makuchowska Marzena 254
- Malec Maria 303
- Malicki Jan 25, 51
- Malinowski Mikołaj 11, 21
- Małecki Aleksander 8
- Małgorzata Habsburg, królowa hiszpańska i portugalska 45
- Mansi Giuseppe 169
- Manuzio Paolo 114
- Marchant Jakub 170
- Marchocka Marianna (Teresa od Jezusa) 190, 205
- Marcinkowska Małgorzata 272
- Marcjanik Małgorzata 307
- Maria, księżna, żona Ludwika II Bawarskiego 172
- Maria Anna Bawarska, arcyksiężna austriacka 44
- Maria Kazimiera de La Grange d'Arquien, królowa polska 7, 201, 202, 225, 226, 228—230, 232—237
- Maria Teresa, królowa francuska 232
- Maria Teresa Karolina Sobieska, królowa polska 231
- Markiewicz Henryk 150, 255, 256
- Mars, doktor 301
- Marylski Eustachy 42
- Masłowska-Nowak Ariadna 108, 123
- Mastalska Danuta 160
- Mateusz od św. Franciszka 189
- Matuszewski Krzysztof 251
- Matwijowski Krystyn 227
- Mayenowa Maria Renata 95, 162
- Mazurkiewicz Karol 28
- Mazurkowska Bożena 36, 153, 215, 253, 263, 264, 269, 272, 275, 284, 286
- Mączak Antoni 8, 10, 12, 17, 18
- Mączyński Józef 41, 42
- Mąluk, biskup 15
- Mejor Mieczysław 68
- Menander Rhetor 78
- Menandros 35, 36, 49
- Menippos z Gadary 111, 125
- Mięso Józef 209
- Michalska Iwona 15
- Michalski Grzegorz 15
- Michał Korybut Wiśniowiecki, król polski 77
- Michałowska Teresa 161, 166, 264
- Miciński Tadeusz 296
- Mielecki Jan 29
- Mikołajczak Stanisław 310
- Mirabellus Dominicus Nanus 172
- Mitera Stanisław 36
- Mizerski Ludwik 264
- Modrzejewska Helena 151
- Moibanus Ambrosius 60
- Mojżesz, bibl. 164, 256
- Montaigne Michel 167
- Morawski Kazimierz 22
- Morsztyn Hieronim (Jarosz) 82, 85, 86, 96
- Morsztyn Jan Andrzej 94
- Morus Thomas 112
- Mroczek Katarzyna 77, 81, 83, 85
- Mrowcewicz Krzysztof 162
- Mrowiński Płoczywłos Jan 259
- Muszyńska Krystyna 210, 217
- Myszkowski Jan 118
- Naborowski Daniel 90, 97, 104, 105, 107, 112, 118, 129, 141
- Nankier (Nanker) Kołda 50
- Napiórkowska Joanna 263, 275
- Napoleon I Bonaparte, cesarz Francuzów 283
- Naruszewicz Adam Stanisław 263—272, 279—281, 284—286, 288, 293
- Narzyski Józef 150
- Nastulczyk Tomasz 116, 249, 251
- Neron (Lucius Domitius Ahenobarbus), cesarz rzymski 113
- Niebrzegowska Stanisława 254
- Niedźwiecki Władysław 299
- Niedźwiedz Jakub 141
- Niemcewicz Julian Ursyn 239—242, 249, 251, 252
- Niesiecki Kasper 25, 26
- Nieznanowski Stefan 24
- Norwid Cypryan Kamil 239
- Nowak Zbigniew 22
- Nowak-Dłużewski Juliusz 52, 140

- Nowakowski Marcin Józef 169
Nowicka-Jeżowa Alina 224, 232, 233
Nowicka-Struska Anna 36, 46
Nuceryn Sebastian 35
Nycz Ryszard 255
- O'Malley John William 177
Obrębski Andrzej 20
Ochab Maryna 233
Ociecek Renarda 22, 25, 36, 73, 153
Oczko Piotr 19, 249, 251
Odrawążowie 10
Oelsen Fryderyk ab 212
Ogrodowska Barbara 296—298, 302, 305
Okolski Szymon 25, 66
Oktawian August, cesarz rzymski 8
Okuszkowicz Herasym (Hryćko) 26
Olma Marceli 24
Olszewski Jakub 133, 135, 136
Opaliński Krzysztof 121, 154
Orchowski Paweł 235
Orzechowski Stanisław 23
Orzechowski Stanisław, syn Stanisława 23
Orzeł Ludwik 178
Osińska-Boska Krystyna 179
Ossoliński Jan Zbigniew 113
Ostroróg Jan 209
Otwinowska Barbara 161, 250
Otwinowski Erazm 259
Owen John 102, 103
Owidiusz (Publius Ovidius Naso) 75, 112, 171
- Pakszys Elżbieta 191
Paloetti-Radożycka Maria 7, 19
Panasiuk Adam 25
Panormita Antonius (Antonio Beccadelli) 167
Panuś Kazimierz 160
Pańkowski, profesor 304
Paprocka Wanda 301
Paprocki Andrzej 23
Paprocki Bartosz 22, 23, 25, 28, 29
Parandowski Jan 52
Partyka Joanna 169, 177
Passerat Jean 112
Pasterniak Wojciech 33
Paulouskaya Hanna 189
Paweł, św. 30
Pawlak Wiesław 167, 169
Pawlikowscy 295—297, 299, 302, 303, 305, 306, 308—310
Pawlikowska Helena 295, 297—310
Pawlikowska Helena (córka Jana i Wandy) 304
Pawlikowska Janina Wanda 303, 304
Pawlikowska Wanda 298—305, 308, 309
Pawlikowski Jan Gwalbert 295—300, 302—304, 306—309
Pawlikowski Michał Mieczysław 303, 304, 306
Pawlikowski Mieczysław (syn Jana i Wandy) 302, 303, 305
Pawlikowski Mieczysław Gwalbert 295—309
Pawlikowski Tadeusz 295, 296, 299, 306, 307
Pawłowski Bronisław 240
Pawłowski Rafał 302
Pease Arthur Stanley 112
Pecold Kazimierz 239, 246
Pelc Janusz 19, 21, 77, 82, 84, 85, 233
Peplowski Franciszek 162
Petlak Anna 269
Petruszewicz Jakub 185
Petrycy Sebastian 121
Piaskowscy 263, 276
Piaskowska Joanna z Szaniawskich 275
Piaskowski Mikołaj 275
Piaskowski Teodor 275—277, 280
Piastowie, dynastia 39
Piechnik Ludwik 184
Pierozzi Antonin 176
Pietras Henryk 177
Pietrzyk Paweł 255, 256
Piorunowa Aniela 238
Piotr, św. 30
Piotrkowczyk Andrzej 191, 192
Piotrkowczyk Andrzej, ojciec (właśc. Andrzej Byczek) 24, 25, 28, 31, 35, 37, 46
Piotrowicz Anna 310
Piskała Magdalena 7
Platt Dobrosława 25, 30, 31, 35, 36, 44
Plaut (Titus Maccius Plautus) 73
Plebański Józef Kazimierz 80, 84, 98
Plezia Marian 162
Pliniusz Młodszy (Caius Plinius Caecilius Secundus) 68
Pliniusz Starszy (Gaius Plinius Secundus) 162, 163
Plutarch 16, 113
Pobóg-Lenartowicz Anna 52
Pociecha Władysław 26, 28
Podwysocki Konstanty 101
Polak Roman 16
Polikrates 218

- Popiołek Bożena 180
 Popławska Halina 191—193
 Poraziński Jarosław 210
 Potoccy 146, 149, 157, 247, 270, 271, 304
 Potocka Anna 152, 154, 157
 Potocka Elżbieta z Czartoryskich 285
 Potocka Elżbieta z Lubomirskich 269—271, 274, 284—286, 289
 Potocka Emilia z Felińskich 238, 246—248
 Potocka Katarzyna zob. Radziwiłłowa Katarzyna z Potockich
 Potocka Marianna z Kątskich 273, 274
 Potocka Monika z Dutkiewiczów 238, 247, 250
 Potocki Albert (Wojciech) 238—252
 Potocki Eustachy 274
 Potocki Ignacy 269—271, 284
 Potocki Ignacy, ojciec Alberta 238, 246—248, 250
 Potocki Stanisław Ignacy 269—271, 273, 274, 277, 280
 Potocki Stanisław Rewera 231
 Potocki Stanisław Szczęsny 273
 Potocki Wacław 113, 120, 233
 Poznańczyk Stanisław 65
 Poznańczykówna Anna 65
 Propercjusz (Sextus Propertius) 75
 Pruszek Tomasz Adam 296, 298
 Przeclawski Krupka Piotr 8
 Przeździecki Konstanty 188
 Przyboś Adam 148
 Przybyszewski Stanisław 296
 Przyklenk Joanna 189
 Przypkowski Aleksander 145
 Ptaszycki Stanisław 25, 33, 89
- Q**uintus Fabius Maximus Verrucosus Cunctator 132
- Raban Maur (Maurus Magentius Rabanus) 175
 Rabowicz Edmund 261
 Rachela, bibl. 40
 Rachwał Stanisław 108
 Radożycki Jan 7, 19
 Radziwiłł Albrycht Stanisław 139, 147—149, 151—154, 156—159
 Radziwiłł Albrycht Władysław 133
 Radziwiłł Janusz (1579—1620) 15, 107, 133, 134, 138
 Radziwiłł Janusz (1612—1655) 15, 134, 145—159
 Radziwiłł Krzysztof (1585—1640) 15, 63, 89, 90, 99, 107, 131, 132, 134—146, 148, 149, 151
 Radziwiłł Krzysztof (syn Janusza i Katarzyny z Potockich) 149, 150, 157
 Radziwiłł Krzysztof „Piorun” 131, 132, 135, 136, 138
 Radziwiłł Michał Kazimierz „Rybeńko” 107
 Radziwiłł Mikołaj Krzysztof „Sierotka” 13, 14, 107, 112
 Radziwiłł Stanisław 14
 Radziwiłłowa Anna z Sapiehów 133, 135
 Radziwiłłowa Elżbieta Eufemia z Wiśniowieckich 14
 Radziwiłłowa Katarzyna z Potockich 145—159
 Radziwiłłowa Katarzyna z Tęczyńskich 133, 135
 Radziwiłłowa Krystyna z Lubomirskich 157
 Radziwiłłowa Maria z Mohylów 150
 Radziwiłłowa Maria z Myszków 14
 Radziwiłłowie 36, 107, 129—132, 134, 135, 138, 139, 141—145, 150, 151, 153—155, 158
 Radziwiłłówna Anna Maria 150
 Rangoni Claudio 16
 Rapacka Joanna 51
 Rapacki Wincenty 150, 151
 Rechowicz Marian 160, 166, 190
 Rej Mikołaj 8, 13, 20, 25, 33, 120—122, 213
 Rej Stanisław 20, 25
 Reroń Tadeusz 176
 Reszka Stanisław 20
 Reychman Jan 238
 Reyd Aleksander 65, 67, 69, 70
 Ripa Cezar 68
 Roche Daniel 7, 19
 Rolle Karol 184
 Rosen Grigorij von 248
 Rostworowski Emanuel 20, 154, 238
 Roszak Stanisław 189
 Roszko Janusz 44
 Roszkowska-Sykałowa Wanda 242
 Rott Dariusz 25
 Rottendorf Jan 65
 Rottendorf Marcin 65
 Rottendorf Marcin, syn Marcina 65
 Rottendorffowie, lwowska rodzina mieszczańska 65
 Rottendorffówna Regina 64—67, 70, 71
 Rózański Feliks 164
 Różycki Stanisław 84

- Ruchniewicz Krzysztof 50
Ruchniewicz Małgorzata 50
Rudolf II Habsburg, król czeski i węgierski, cesarz rzymski 46
Rudomicz Bazyli 63, 78
Rusinowa Izabella 240
Ryba Renata 161
Rybczyński Witold 51, 52
Rydzek Wojciech 115
Rydel Lucjan 296
Rysiński Salomon 100—123, 129, 130
Rzewuski Adam Wawrzyniec 263
- Saavedra Diego de 73
Sajkowski Alojzy 107
Sakowicz Kasjan 63, 72
Salinarius Paweł 120
Salomon, bibl. 54, 68
Santes Johannes 167
Sapieha Adam zob. Sapieha Franciszek
Sapieha Aleksander Michał 265—267, 288
Sapieha Franciszek 265—269, 278, 280
Sapieha Jan Stanisław 131—133, 136, 142
Sapieha Kazimierz Leon 139, 140
Sapieha Kazimierz Nestor 272
Sapieha Krzysztof Mikołaj 136, 137, 139, 143
Sapieha Leon (1557—1633) 131—140, 142—144
Sapieha Leon (1803—1878) 240—242, 251, 252
Sapieha Michał 265
Sapiehowie 131, 133—136, 139—143, 265, 266
Sapieżanka Amelia 288, 289
Sapieżanka Konstancja 265
Sapieżyna Dorota z Firlejów 139
Sapieżyna Elżbieta (Halszka) z Radziwiłłów 131—135, 139, 142, 143
Sapieżyna Magdalena Agnieszka z Lubomirskich 265, 267, 288
Sarbiewski Maciej Kazimierz 133
Sarnowska-Temierusz Elżbieta 161
Schneider Helmuth 55
Schott André 111, 116
Schotten Herman 89
Scipio del Campo Ignacy Paweł 290
Scipio del Campo Marcjanna z Wodzickich z Granowa 290, 291
Scipio del Campo Weronika 290—292
Scott Walter 151
Scypionowie (Scipio) 291, 292
Segnery Paolo 176
Seneka Młodszy (Lucius Anneus Seneca) 113
Seredyka Jan 12
Sęp Szarzyński Mikołaj zob. Szarzyński Sęp Mikołaj
Sforza Giovanni 12
Siebeneicher Jakub 22, 23, 31
Siebeneicherowa Anna 31
Sieniawscy 10
Sieniawski Adam Mikołaj 235
Sieniawski Mikołaj Hieronim 235
Sienkiewicz Henryk 154
Sieroszevska Barbara 12
Sierpowski Stanisław 8
Siesicki Jan Dowmont 174
Sikorska Liliana 190
Sinzenдорff Philippus Ludovicus von 58
Sitkowa Anna 22, 24, 25, 28, 33, 36, 39
Skarga Piotr 31, 35—49, 183, 259
Skoczek Józef 180, 209
Skorupka Stanisław 298
Skrzypietz Aleksandra 227, 231, 235
Skwara Marek 35, 36
Skwarczyńska Stefania 295
Skwierczyński Krzysztof 249, 250
Słowacki Juliusz 296
Słowiński Jan Zbigniew 175, 182
Słuska Dadźbóg Władysław 177
Smolarski Mieczysław 247
Snopkowski Szcęsny 29, 30
Sobiescy 224, 227, 231, 234, 302
Sobieska Teresa Teofila 225
Sobieska Zofia Teofila z Daniłowiczów 235
Sobieski Jakub 224, 226, 230—232, 234, 235
Sobieski Marek 226, 230, 234, 235
Sobieski Wacław 46, 47
Soczewka Aleksandra 115
Sokolski Jacek 161
Sokołowska Jadwiga 84, 93
Sokołowski Wojciech 15
Solikowski Jan Dymitr 16, 17
Sosnowscy 27
Sosnowska Małgorzata zob. Wereszczyńska Małgorzata z Sosnowskich
Sosnowski Grzegorz 26—28, 31
Sosnowski Iwan (Jonasz, Iwaszko) 26, 27, 31
Sowiński Leonard 101
Spasowicz Włodzimierz 14
Spieghel Hendrijk 110
Stachura Renata 151, 154
Stacjusz (Publius Papinius Statius) 264
Staff Leopold 296

- Stanisław August Poniatowski, król polski 265, 267, 284
 Stanisław ze Skarbimierza 35
 Stankiewicz-Kapełuś Elżbieta 122
 Stańczyk (Stanisław Gąska), błazen królewski 44
 Starek Elżbieta 123
 Starnawski Jerzy 23, 33, 233
 Starowolski Szymon 20, 21, 24, 33, 62
 Starzeńska 298, 304
 Stefan Batory, król polski 14, 37, 41, 45, 47
 Stefanyk Wasyl 101, 104
 Stengel Georg 170—173
 Stępnik Krzysztof 131
 Stobieńska Jadwiga (Anna od Jezusa) 203, 205
 Storożenko Aleksandr W. 25—27, 29
 Strykowski Jakub 22
 Strykowski Maciej 11, 21, 22
 Stuchlik-Surowiak Beata 25
 Stupkiewicz Stanisław 242
 Styś Stanisław 164
 Sucheni-Grabowska Anna 44
 Suchodolska Dorota 264
 Sulimierski Filip 25, 28
 Surlus Laurentius 170
 Sylveira Juan de 169
 Symokatta Teofilakt 52, 53
 Synezjusz (Synesios) z Cyreny 111—113, 125
 Syrokomla Władysław 17
 Szajnocha Karol 25, 26, 151—154
 Szarama Maria 247
 Szarfenberg Marek 28
 Szarzyński Sęp Mikołaj 38
 Szczygieł Ryszard 29
 Szewczenko-Sawczinska Ludmiła 74, 76
 Szlichtyng (Szlichting) Jerzy 95
 Szornel Jerzy 231
 Szostek Teresa 161, 166, 168
 Szostowicz Urban 263, 275—278, 280
 Szretter Jan 150
 Szujski Józef 150, 151
 Szydłowski Krzysztof Bernard 113
 Szymanowski Adam 175
 Szymanowski Józef 272
 Szymonowicz Szymon 73, 77, 80, 83
 Szymonowicz Andrzej 74, 76
 Szyzkowski Marcin 189
 Ślaski Jan 13, 121
 Ślękowa Ludwika 264, 265, 277
 Śliwińska Irmina 242
 Śmigaj Józef 163
 Śmigielski Adam 150
 Święcicki Andrzej 22
 Święcicki Zygmunt 22
 Świrko Stanisław 123
 Talwosz Adam 120
 Tałuc Katarzyna 100
 Targosz Karolina 188, 189, 193
 Tarnowscy 10
 Tarnowski Jan 23, 29
 Tarnowski Stanisław 240
 Tazbir Janusz 40, 45
 Tekla, św. 256
 Telle Emile Villemeur 105
 Teokryt 77
 Teresa Kunegunda Sobieska, królowa polska, elektorowa bawarska 225, 231, 236
 Teresa Maria od św. Józefa 205
 Teresa od Pana Jezusa i Najświętszej Panny 200
 Teresa z Avila, św. 187, 189, 191
 Tęczyńscy 10, 135
 Tęczyńska Zofia 146, 155
 Tilney, lord 249
 Tołoczka Adam 184
 Tomasz z Akwinu, św. 183
 Torres Cosma de 189
 Trembecki Jakub Teodor 84, 98, 104, 118, 264
 Treter Stanisław Mikołaj 184
 Trębska Małgorzata 30, 63, 64, 67, 72, 74, 83, 96
 Trzeciecki Andrzej 20
 Tumelis Juozas 105
 Turowski Kazimierz Józef 23
 Turski Wincenty 15
 Tuta Zbigniew 263, 273, 274, 291, 292
 Tygielski Wojciech 12
 Tylkowski Wojciech 176
 Tymiński Stanisław 12
 Tyrowicz Marian 154
 Tyszkiewicz Wincenty 249
 Tyszkiewiczowa Maria Teresa 249
 Udalryk (Udalricus), św. 168, 170, 172
 Ulčínaitė Eugenija 135
 Ulewicz Tadeusz 161
 Urban Waclaw 28
 Urbańska Monika 263
 Uszyńska, karmelitanka 201

- Verdizzotti Giovan Mario 121
- Wacław IV, król czeski 167
- Wadding Łukasz (Vadding Lucas) 169
- Wagner Georgius 54, 55
- Waksmund Ryszard 211
- Walewski Władysław 25, 28
- Walińska Marzena 25, 73
- Wałkowski Andrzej 188
- Wanat Benignus Józef 187, 205
- Wareńska 231
- Wazowie, dynastia 42
- Weber Robert 164
- Wereszczyńscy 26
- Wereszczyńska Anna z Jaroskich 28, 31, 32, 34
- Wereszczyńska Małgorzata z Sosnowskich 26, 27, 31
- Wereszczyński Andrzej 25—34
- Wereszczyński Bohdan 26
- Wereszczyński Fiodor 26, 27, 29
- Wereszczyński Jan 26
- Wereszczyński Józef 24—34
- Wergiliusz (Publius Vergilius Maro) 112, 113, 132
- Weryha Darowski Aleksander 101
- Westonia Elisabeth Joanna 56, 57
- Węgrzynowicz Antoni 160—173
- Wężykowie 28
- Wielewicz Jan 119, 177
- Wierzbicki Leszek Andrzej 231
- Wilczek Piotr 25
- Wilkoń Aleksander 82
- Wilkońska Paulina z Lauczów 239, 242, 243, 251, 252
- Willlaume Juliusz 239
- Windakiewicz Stanisław 81
- Windakiewiczowa Helena 94, 95
- Winhold Cornelius młodszy 100
- Winhold Cornelius starszy 100, 101, 109, 123
- Wirtemberska Maria z Czartoryskich 283, 291, 292
- Wirtemberski Adam Karol 283, 284
- Wirtemberski Ludwik 292
- Wisner Henryk 15, 134, 149, 151
- Wiślicz Tomasz 177
- Wiśniewska Halina 183
- Wiśniowiecka Anna 146
- Wiśniowiecka Elżbieta Eufemia 14
- Wittelsbach Anna Sybilla 146
- Witusik Adam Andrzej 226
- Witwicki Stanisław 176
- Władysław II Jagiellończyk, król czeski i węgierski 42, 43, 45, 46
- Władysław II Jagiełło, król polski 41—43
- Władysław III Jagiellończyk (Warneńczyk), król polski i węgierski 42, 43
- Władysław IV Waza, król polski 13, 40, 46, 63, 146, 148, 152, 155, 156, 277
- Włodarski Maciej 30
- Włodek Łukasz 24
- Wojciechowski Jan Stanisław 51
- Wojna Abraham 140
- Wojszyn, mieszczanin lwowski 72
- Wojtak Maria 254
- Wojtkowiak Zbysław 21, 22
- Wolska Barbara 263—265, 269, 275, 284
- Wolter (właśc. François Marie Arouet) 247
- Wołowski Jan 240
- Wołyńiec Iwona 272
- Wosiński Antoni 63
- Woyna Franciszek Ksawery 263
- Woźniak Monika 122
- Wójcicki Jacek 121
- Wrede Marek 44
- Wróbel Elżbieta Elena 183, 184
- Wróbel-Lipowa Krystyna 210, 211
- Wujek Jakub 164, 181
- Wurzbach Constantin 103
- Wyczawski Hieronim Eugeniusz 160
- Wykowski Felician 290, 291
- Wyrobisz Andrzej 228
- Wysocki Samuel 210
- Wyspiański Stanisław 151, 296
- Wziątek Anna 50
- Zabłocki Franciszek 263, 264, 284, 286—288
- Zaborowski Jan 106, 107, 129, 130
- Zaborowski Paweł 112
- Zachara Maria 146
- Zadzikowa Teofila z Kretkowskich (Teresa Barbara od Najświętszego Sakramentu) 205
- Zahorski Władysław 135
- Zajączek Józef 240, 241, 244
- Zamoyscy 226
- Zamoyski Jan 14, 16, 45, 47, 226
- Zamoyski Jan „Sobiepan” 226, 229
- Zamoyski Tomasz 226
- Zarębski Ignacy 20
- Zawisza Jerzy Wojciech 263

- Zborowscy 10, 13
Zborowska Elżbieta 14
Zborowska Zofia z Jordanów 13
Zborowski Jan 8
Zborowski Krzysztof 14
Zborowski Marcin 8, 14
Zborowski Samuel 11, 13
Zebrzydowscy 10
Zebrzydowski Andrzej 8
Zebrzydowski Mikołaj 118
Zeidler-Janiszewska Anna 51
Zielińska Teresa 209
Zielińska Zofia 290
Zięba Małgorzata 179
Zimorowicz Szymon 67
Ziomek Jerzy 38
Złotkowska-Krawiec Krystyna 233
Złotorowicz Michał 74
Zofia Jagiellonka, księżniczka polska, księżna
brunswicka 43, 44
Zuzanna, bibl. 256
Zygmunt I Stary, król polski 20, 23, 26, 42, 44,
52
Zygmunt II August, król polski 12, 14, 30, 42—
45, 47
Zygmunt III Waza, król polski i szwedzki 36—
38, 41—43, 45, 48, 49
Zygmunt Kazimierz Waza, królewicz polski 277
Zygrowius Jan 120
Żarnowska Anna 228
Żbikowski Piotr 246, 247
Żeleński Tadeusz (pseud. Boy) 167
Żelewski Roman 148
Żołądź-Strzelczyk Dorota 15, 17, 18, 180, 209,
210, 301, 303—305
Żółkiewski Stanisław 224
Żukowska Kazimiera 84
Żuliński Ambroży 24, 30
Żurowska Maria 172
Żyromski Marek 8
Żywow Mark 238

Opracowała *Dominika Fesser*

Na okładce wykorzystano obraz *Jan III Sobieski z rodziną* (mal. dworski z kręgu dworu Jana III, po 1693 r., ol., pł., nr inw. Wil. 1123, fotografia nr C16096, fot. Zbigniew Reszka) udostępniony dzięki życzliwości Muzeum Pałacu Króla Jana III w Wilanowie

Redaktor

Agnieszka Plutecka

Projektant okładki

Lucjan Dyląg

Redaktor techniczny

Barbara Arenhövel

Łamanie

Edward Wilk

Copyright © 2014 by
Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego
Wszelkie prawa zastrzeżone

ISSN 0208-6336

ISBN 978-83-8012-296-3

(wersja drukowana)

ISBN 978-83-8012-297-0

(wersja elektroniczna)

Wydawca

Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego

ul. Bankowa 12B, 40-007 Katowice

www.wydawnictwo.us.edu.pl

e-mail: wydawus@us.edu.pl

Wydanie I. Ark. druk. 20,5. Ark. wyd. 27,5.

Papier offset. III, 90 g   Cena 30 zł (+ VAT)

Druk i oprawa: „TOTEM.COM.PL Sp. z o.o.” Sp.K.

ul. Jacewska 89, 88-100 Inowrocław